

INFORME RELACIÓ CONTRACTUAL FISIOTERAPEUTES-CENTRES DE FISIOTERÀPIA

1.- PLANTEJAMENT DE LA QÜESTIÓ: FRAU SEGURETAT SOCIAL

A causa de les nombroses consultes rebudes de col·legiats sobre la problemàtica de les relacions empresa/treballadors per compte d'altri (relacions laborals) o empresa/professionals autònoms (relacions mercantils); la present nota informativa pretén informar i aclarir què entén la Llei per "treballador autònom" en contraposició al "treballador per compte d'altri" i quina és la interpretació que la Inspecció de Treball de la Seguretat Social i els tribunals estan fent de les anomenades relacions de "falsos autònoms".

El problema se centra en que la Inspecció de Treball considera que aquests professionals "falsos autònoms" exerceixen el seu treball en unes condicions idèntiques o similars a les dels treballadors per compte aliè, considerant que haurien d'haver estat contractats laboralment.

Som conscients que poden haver-hi tants casos com relacions existeixen, per tant la valoració del tipus de relació contractual s'ha d'analitzar cas per cas, perquè la línia divisòria entre relació mercantil/laboral és tan fina que necessàriament obliga a que s'hagi d'acudir a analitzar i valorar **els fets indiciaris** en els que es materialitza la forma en la que realment es desenvolupa la prestació de serveis objecte de contractació. Per aquesta raó, s'ha de prestar una especial atenció a l'hora de definir la prestació dels professionals contractats, sense oblidar que la modalitat que s'elegeixi, ha d'atendre a la veritable naturalesa de la relació contractual i per això cal saber distingir un treballador autònom d'un dels "anomenats Falsos Autònoms".

2.- TREBALLADOR AUTÒNOM

La Llei entén per **treballador per compte propi**, als efectes de la seva inclusió en el Règim d'Autònoms, el que realitza de forma HABITUAL, PERSONAL i DIRECTA una activitat econòmica a títol lucratiu sense subjecció a contracte de treball.

Les característiques que configuren l'activitat del professional autònom són, precisament, les contràries a les d'un treballador per compte d'altri. Aquest últim realitza un treball retribuït, independentment del seu resultat final, dins de l'àmbit d'organització i direcció d'una altra persona, física o jurídica.

En definitiva, el professional autònom desenvolupa la seva activitat amb total llibertat d'organització i decisió, i si bé percep un preu pels seus serveis, corre amb el risc del resultat final com, per exemple, assumir responsabilitat davant pacient/client en cas de realitzar incorrectament el servei i inclòs amb el risc de no cobrar el servei, entre d'altres.

3.- QUÈ S'ENTÉN PER FALSOS AUTÒNOMS?

Els **falsos autònoms** són aquelles persones que, no tenint la condició de treballador autònom dependent, treballen realment per compte d'una altra persona, física o jurídica, o sigui, dins de l'àmbit de la direcció i organització d'aquesta, si bé sota l'aparença formal d'un contracte diferent del de treball, com pot ser un contracte d'arrendament de serveis o de lloguer d'espai.

La indeguda consideració d'aquests treballadors/es com a autònoms pot ser motiu de denúncia a la Inspecció de Treball, o de demanda de reconeixement de drets davant els Jutjats de l'Ordre Social: antiguitat, categoria professional, salari, etc.

4.- CONCLUSIONS

Cal tenir en compte que no ens trobem davant d'un problema nou. És una qüestió recurrent que també ha afectat altres sectors (sanitari –odontòlegs, logopedes-, periodístic...); això ha fet que tant la pròpia Inspecció de Treball com la Jurisprudència dels Tribunals, hagin anant desenvolupant una sèrie de criteris i indicis per dilucidar quan ens trobem davant d'una relació mercantil i quan en una de laboral.

Tot i que legalment està contemplada la possibilitat de configurar la relació amb el professional a partir d'un contracte de serveis, el problema sorgeix quan l'empresa/centre de fisioteràpia o professional contracta un professional per realitzar pràcticament les mateixes i/o fonamentals funcions, dins del seu local i amb el mitjans que allà existeixen, amb els clients/pacients i amb un règim de "semidependència", mitjançant la modalitat de contracte mercantil (prestació de serveis), que exigeix al professional cotitzar al RETA.

En aquests casos, no importa la denominació que les parts arribin a donar al contracte que hagin decidit formalitzar, ni al seu contingut, ni que es percebi la retribució mitjançant factura, ni la flexibilitat que puguin arribar a tenir a l'hora de prestar el servei...; sinó que el que és realment important és la veritable naturalesa del vincle contractual establert en atenció al seu contingut i la manera en la que efectivament es desenvolupa la prestació del servei. De tal forma que, si s'utilitza aquesta modalitat (**contracte mercantil**) pera emmascarar una relació laboral, la Inspecció de Treball sancionarà i exigirà les **cotitzacions** al Règim General dels treballadors que es trobin en aquesta situació.

Alguns dels trets que cal tenir en especial consideració perquè són els que poden donar indicis de que hi pot haver una relació laboral encoberta, entre altres qüestions i a mode exclusivament enunciatiu, podríem destacar:

- Que el professional contractat només treballi al centre, que no tingui cap més feina. Hem de significar al respecte en inclús en el cas en el qual el professional presti serveis en diferents centres; aquest fet per si sol no determina que la relació hagi d'ésser necessàriament mercantil, ja que la pluriactivitat (cotització simultània al RGSS com a treballador i al RETA com a professional autònom) està prevista i admesa legalment.
- El cobrament d'una quantitat fixa cada mes, és a dir, que la factura sempre sigui igual. D'altra banda, per si sol, tampoc no impedeix el reconeixement de laboralitat el fet de que es miri d'establir un preu acte/servei. Tot dependrà de si el risc de cobrament del client l'assumeix el centre o l'assumeix el fisioterapeuta contractat. També són indicis: el fet que el professional contractat, que és qui presta el servei, no tingui la possibilitat d'establir lliurement un preu per sessió -segons complexitat o bé tipus de tractament-, ja que ve establert pel titular del centre.
- Treballar al centre tots els dies laborables, amb una pauta regular o amb jornades de dedicació elevades.
- Tenir un horari establert i que s'ha de complir. O inclús, que la planificació vingui imposada pel titular del centre.
- El fet de no decidir ni el lloc de prestació del servei, ni el tractament, ni la freqüència, ni el número de sessions.
- Que els clients siguin del centre. La factura (qui cobra) del servei sigui el centre. Aquest és un dels punts clau per diferenciar un autònom d'un fals autònom: qui factura al pacient.
- Que s'utilitzin els mitjans materials de l'empresa o el centre per a la realització del treball encomanat al professional contractat (utilitzar els productes o les eines de treball (Tens... entre del centre)). Per tant, no tenir factura de compra de materials/productes. En definitiva, quan la prestació de servei es limita únicament a aportar mà d'obra (típic i essencial d'una relació laboral).
- El caràcter PERSONALÍSSIM de la prestació. És a dir, si no fa el servei el professional contractat no cobra o pel fet de que el professional contractat no pugui elegir ni decidir qui el pot substituir en vacances, IT o impossibilitats sobrevingudes.
- La coordinació de les vacances amb la resta de treballadors del centre.

- El fet d'exigir al professional una forma específica de realitzar el seu treball d'acord els requisits mínims deontològics o l'obligació de generar informes que han d'introduir als aplicatius informàtics de l'empresa o titular del centre.
- La titularitat de les **històries clíniques** dels pacients tractats pel professional contractat, en correlació a les exigències previstes per la Llei de Protecció de Dades. Qui sigui el custodi de les HC és un factor també rellevant.
- El fet de com estigui prevista la qüestió relativa a les assegurances de responsabilitat civil.

D'altra banda, també ens trobem en casos en què una altra de les opcions escollides és la de "vestir" la relació contractual en forma "**d'arrendament de box** o d'arrendament d'espai". Però, tant el fet de que hi hagi un contracte d'arrendament de servei com de lloguer d'espai, no és suficient ni garantia absoluta, en cas d'inspecció o demanda laboral, per evitar el reconeixement d'una relació laboral; i tal com s'ha indicat anteriorment, cal valorar cas per cas la major o menor existència d'indícis que poden portar a reconèixer la relació laboral o, al contrari, a reconèixer l'existència d'un contracte de serveis professionals.

En conclusió, la recomanació que es dirigeix a tots el professionals del sector és que **han de prestar una especial atenció a l'hora de concretar i definir la prestació de serveis dels professionals contractats, i que tot i que tant la modalitat laboral com la mercantil estan previstes legalment, s'ha d'utilitzar la que es correspongui amb la veritable naturalesa de la relació contractual.**

No cal dir que els assessors del Col·legi de Fisioterapeutes de Catalunya estem tots a la vostra disposició per aclarir els dubtes que us puguin sorgir si us trobeu en alguna d'aquestes situacions.